

nestal se čsl. státním občanem, ježto nenabyl domovského práva v obci brněnské, a bylo proto nař. rozhodnutí, ježto zákonu odporuje, zrušiti dle § 7 zák. o ss.

Č. 4065.

Státní občanství. — Domovské právo. — Vojenské věci: * Osoby, které se na základě mezinárodních smluv Saint-Germainských stávají čsl. státními občany, neztrácejí své dosavadní právo domovské na území čsl. přes to, že nabyly rak. státního občanství na základě § 2 rak. zákona z 5. prosince 1918 č. 91 St. G. Bl., avšak bez získání práva domovského (čl. 2 brněnské smlouvy č. 107 Sb. z r. 1921).

(Nález ze dne 29. října 1924 č. 6582.)

V ě c: Ferdinand K. ve Vídni (adv. Dr. Karel Fuchs z Prahy) proti ministerstvu národní obrany (min. místotaj. Dr. Jar. Hándl) o nárok na zaopatřovací požitky.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: St-li, jenž příslušel od r. 1876 do Brna a sloužil v býv. rak. uh. armádě jako vojenský gážista, posléze jako polní podmaršálek, a jenž přihlásiv se o převzetí do čs. armády v hodnosti gážisty z povolání anebo ve výslužbě, byl jako gážista ve výslužbě převzat, byl nař. rozhodnutím odepřen nárok na zaopatřovací požitky ve smyslu zák. z 19. března 1920 č. 194 Sb. z důvodu, že jako býv. vojenský gážista z povolání neprokázal nepřetržitost domovského práva v některé obci ležící na území čsl. republiky, učiniv dle vlastního prohlášení svého v lednu 1919 »Staatsbürgerschaftserklärung« ve prospěch republiky rakouské.

Stížnost do tohoto rozhodnutí podanou shledal nss důvodnou.

St-lem uplatňovaný nárok na zaopatřovací požitky sluší posuzovati podle § 2 zák. z 19. března 1920 č. 194 Sb., poněvadž st-l byl v býv. rak.-uh. armádě aktivním gážistou z povolání a k žádosti, aby byl do čsl. armády převzat buď jako gážista z povolání anebo ve výslužbě, byl převzat jako gážista ve výslužbě.

Dle § 2 cit. zák. poskytuje totiž čsl. republika zaopatřovací požitky oněm bývalým vojenským gážistům z povolání, jež mno nepřevzalo do činné služby vojenské, pokud nejpozději dnem 1. ledna 1910 získali a od té doby nepřetžitě měli domovské právo v některé obci čsl. republiky.

Odepíraje nárok tento st-li, vycházel žal. úřad, jak z nař. rozhodnutí zřejmo, z právního názoru, že prohlášením se pro státní občanství rakouské nabyl st-l státního občanství rak. a že tím přetřhl dosavadní domovskou příslušnost v území čsl. republiky, totiž v Brně.

Tento svůj právní názor opřel žal. úřad zřejmě o ustanovení § 15 domov. zák. z 3. prosince 1863 č. 105 ř. z., podle kterého ten, kdo ztratí státní občanství, pozbude tím i své domovské právo.

Leč použití § 15 zák. domovského jest v tomto případě vyloučeno, jak vyplývá z těchto úvah:

Článkem 2 brněnské smlouvy č. 107 Sb. z r. 1921 bylo vysloveno, že pro otázku státního občanství těch, kteří podali prohlášení dle rakouského prosincového zákona o státním občanství, aniž nabyli v Rakousku domovského práva, je směřodátno, zda se stali dle mírových smluv Saint Germainských státními občany čsl. Pokládá tedy uvedený článek brněnské smlouvy za rozhodující jedině ten stav, který nastal podle zásad mírových smluv dnem počátku jich působnosti t. j. dnem 16. července 1920.

Právní stav, který byl založen podáním prohlášení dle § 2 rak. zák. prosincového o stát. občanství, jest dle úmyslu stran ujednavších brněnskou smlouvu pokládati za prozatímní, kterým neměla být dotčena úprava otázky státního občanství dle zásad mírových smluv. Z toho pak nutně jde, že nabytím státního občanství rakouského bez získání domovského práva v republice rakouské není dotčeno domovské právo na území čsl. republiky do té doby trvajících.

Plyne to z toho, že při opačném výkladu by ustanovení čl. 2 brněnské smlouvy nemělo žádného významu, neboť by ti, kteří v době od 28. října 1918 do 16. července 1920 nabyli prohlášením státního občanství rak., nemohli se státi státními občany čsl., kdyby byli pozbyli nabytím rak. státního občanství domovského práva v čsl. republice. Článek 2 brněnské smlouvy tedy chtěl vysloviti, že dnem počátku působnosti mírových smluv má nastati ten právní stav, který je po právu dle mírových smluv a že o právním stavu, který nastal nabytím státního občanství rak. bez získání domovského práva, jest pokládati, pokud jde o úpravu státního občanství v republice čsl., jako by byl vůbec nenastal — aniž tím však byla tangována práva v republice rakouské nabytá ze státního občanství tam získaného.

Pak ale nemůže býti poukazováno na ustanovení § 15 domovského zák., že domovské právo pozbývá ten, kdo ztrácí státní občanství, neboť v případech, jaké upravuje čl. 2. brněnské smlouvy, nelze mluviti o ztrátě státního občanství čsl. přede dnem 16. července 1920, nýbrž jen o jeho nabytí ode dne působnosti mírových smluv pokud se týče dle úst. zák. 236/20 již ode dne 28. října 1918.

Je-li tomu tak, a je-li dále nesporno, poněvadž žal. úřadem nebylo popřeno, že st-1 v Rakousku domovského práva nenabyl, pak podáním t. zv. »Staatsbürgerschaftserklärung« ve prospěch rakouské republiky svoji domovskou příslušnost v r. 1879 v Brně nabytou neztratil, nýbrž ji dosud nepřetržitě má.

Vyslovil-li žal. úřad opak, jest rozhodnutí jeho v rozporu se zák., pročež je slušelo zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Č. 4066.

Státní zaměstnanci: I. * Státní úředník pověřený funkcí zkušební komisaře parních kotlů, má nárok na poplatek za povoz, koná-li zkoušku parního kotle sice v místě svého úředního působiště, ale je-li místo zkoušky od úřadovny jeho vzdáleno přes 2 km (§ 12 v. n. býv. min. obch. z 1. října 1875 č. 25.021 a usnesení ministerské rady